

November óta továbbra is a francia fronton dolgozom, és ez akadályozott meg abban, hogy teljes erőmmel bekapcsolódjak a magyar függetlenségi mozgalomba. A központi bizottságnak ugyan tagja vagyok, de sokoldalú elfoglaltságom megakadályoz abban, hogy minden időmet a mozgalomnak szenteljem. Megítélésem szerint azonban, ne vegye Elnök Úr ezt a megállapítást szerénytelenségnek, azt hiszem, hogy a különböző lapokban megjelent cikkeimmel a magyar ügynek hasznos harcosa vagyok.

Bölöni Gyurkával sokszor találkozom, bizonyos kérdéseket kettesben tárgyalunk meg, mielőtt azok a fórum elé kerülnének. A mozgalom, amelynek keretei ebben a pillanatban már acélosan erősek, azt hiszem, a jövő szempontjából jelentős valami. Itt meg kell, hogy emeljem kalapomat Bölöni Gyurka előtt, aki teste, lelke, szíve, agya, vérkeringése ennek a furcsa újszülöttnek. Az a néhány száz vagy ezer magyar, akik még itt vannak, lelkesedéssel sorakoztak zászlónk alá. Nagy és érdekes feladatok megoldására egyelőre sem módunk, sem eszközünk nincsen. Így tehát kénytelenek vagyunk kis feladatok megoldásával beérni, de ezek is olyanok, amelyek például néhány száz ide vetődött deportáltak itt-tartózkodását lehetővé teszik. Hazaszállításuk kérdése sajnos egyelőre túlhaladja képességeinket. Mindeddig még hárman jutottak haza, és ezek ógróf Pallavicini, a Miklós tábornok fia és egy Újfalusi nevű mérnök, akik a buchenwaldi pokolból kerültek Párizsba. Fábián Béla, a volt demokrata képviselő, akinek ma reggel kellett volna elmennie, megbetegedett. Ő lett volna a negyedik hazatérő. Körülbelül 150 árva magyar gyermek ugyancsak itt várja a hazatérés lehetőségét.

Ennyit a közös ügyekről. Most pedig néhány szót közös barátainkról. Halász (Brassai), aki a fotografálógépet egy időre sutba vetette, mint festő kiállításával óriási sikert aratott. A művészkolónia amely, mint kedves Elnök Úr tudja, valamikor a Montparnasse-on székelt, sajnos szétszóródott.

Az új Párizsban magyar vonatkozásban ez a képe. Még annyit, Elnök Úr, hogy ha majd haza fog térni, reméljük, hogy útjában Párizst is érinti, és akkor mi, a megcsappant magyar kolónia, régi szeretettel, tisztelettel fogjuk itt üdvözölni.

Nagyon hálás lennék, ha levelemre néhány sorral válaszolna, kedves Elnök Úr. A Nagyasszony kezeit csókolom, Önt pedig szeretettel tisztetem: őszinte híve³

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

¹ A levél a *France d'Abord*, az FTPF (Franc-Tireurs et Partisans) hetilapja levélpapírjára íródott.

² Nyilvánvaló elírás 1940 júniusa helyett.

³ A levélen kézzírással Károlyi néhány összefüggéstelen reflexiója olvasható. Az egyik nyilván Pallavicinire és a családra vonatkozik, alig érthető. Brassairól: „Brassai sikere. Fényképen keresztül is nagy művészi adottságai.” Bölöniről: „egész ember, meg fogja állni a helyét”.

117. SIMON MÓZES KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(New York, 1945. augusztus 10.)

Nagyon tisztelt Elnök úr!¹ Boldogan értesültünk arról, hogy már teljesen jól érzi magát, és hogy rövidesen a grófnő is teljes egészségnek fog örvendeni. Reméljük, ezek után mi akadályunk sem lesz annak, hogy hazautazhassanak. Szoktuk olvasni a pesti lapokat, és így semmi kétségünk az iránt, hogy ezen idő már nem késhet sokáig. Az új választások és főleg a japán fegyverletétel után biztosan fog jutni e célra egy jó repülőgép Angliába. Másképpen szörnyű volna elindulni. Hajdu Gyula Párizsból még június elején indult el, és még nincs hír róla.

Böloniéktől épp most kaptam egy táviratot. 150 magyar gyermek érkezett Párizsba. Valami segítséget sikerülni fog nekik innen is küldeni. A segélybizottságunk bizony jobban is működhetne. De remélhetőleg Lady Listowel tanítványait hamar jobb belátásra lehet bírni.

A Népszava² ugyanis ennek a hölgynek londoni 16 Chester Row irodájában készült bulletinjéből terjeszt rágalmakat az új magyar kormányról és természetesen az oroszok-ról. Négy guineásért Eckhardt Tibor ajánlja a jó portékát, mely nemcsak a magyarországi, hanem az egész európai reakció szekértolója. Valami Mikes Imre nevű úr küld hasonló értelmű tudósításokat Párizsból a Népszavának. Már érdeklődtem Böloninél, ki ez. Van egy más társaság is Genfben. Magyar Nemzeti Függetlenségi Front a cég, melyet valami Balabán Pál³ jegyez mint titkár. A pecsétben ott díszileg Szt. István koronája.

Ha tud valamit mindezekről Elnök Úr, ne sajnálja a fáradságot, és közölje velem. Írjon ezenfelül is magukról, terveikről stb. Nálunk nemigen van több újság. Vámbéry szabadságon van. Igaza van abban, hogy az elnök feloszlatai határozata ellenére van értelme annak, hogy az ő csoportja itt működjön. Általában nagy a magyar körök elkeseredése Benešék tehetetlensége miatt a csehszlovákiai magyarkérdésben. Hinni akarom, hogy csak arról van szó. Végre maga Beneš nem süllyedhet olyan messzire, hol az antiszemizmus is dühönghet. Bizonyos, hogy sokat ártott a jó csehszlovák hírnévnek itt, ami most ott történt. Nap [nap] után jobban megkedvelik széles rétegek a mostani magyarokat, és remélem, mikor Elnök úr otthon lesz, nemcsak a morális támogatás, hanem az anyagi is – gyógyszer, élelemben stb. – is teljes lesz. Bár mielőbb sürgethetné otthonról ezen mostani ígéretem beváltását. Biztosítom arról, hogy az összes barátaim boldogan segítenek majd ebben, és mind mielőbb otthon óhajtják látni.

Feleségemmel együtt a legjobbakat és a legszívélyesebb üdvözlötünket küldjük mindnyájuknak, én külön kézcsókjaim a grófnőnek.

mindenkor nagyon tisztelő híve

Simon Mózsi

Havas könyve érdekében mindent megteszek. A grófnő azóta bizonyára megkapta rég Olkinetől az anyjától érkezett híreket.⁴

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

¹ A levélpapír fejszövege a következő:
HUNGARIAN-AMERICAN COUNCIL FOR DEMOCRACY
MAGYAR-AMERIKAI DEMOKRATIKUS TANÁCS
Count Michael Karolyi
Honorary President
Bela Lugosi
President

² L. e kötet II. sz. levelét.

³ Helyesen: Balabán Péter, később ismert műfordító, publicista. A Szönyi Tibor irányításával a háború éveiben Svájcban működő magyar antifasiszta csoportról van szó, kommunista tagjai nagy részét a Rajk-perben elítélték mint „kémcsoportot”.

⁴ Jevgenyija Olhina Károlyiék régi párizsi (orosz emigráns) barátjánője. Ügyeik intézésére Magyarországon is járt, így ismerte rokonaikat. A háború alatt az USA-ban élt. Károlyiné anyja ekkor már súlyos beteg volt. Augusztus 28-i levelében Simon közli, hogy Olhina rövidesen indul Károlyiékhoz Londonba. Megküldi a „Lady Listowel Bulletinja” Angliából repülővel érkező számaát, kérve, hogy Károlyi tegyen valamit az „ilyen szennyírat” hivatalos támogatása ellen.